

Egyesített hagyatéki ügyek gyakorlati kérdései

A tanulmány az egyesített hagyatéki ügyek szabályozásának közelmúltbeli változásait vizsgálja. Részletesen bemutatja, hogy a korábban kizárólag kamarai iránymutatásban rendezett eljárási szabályokat a jogalkotó 2018-tól törvényi szintre emelte, ezzel egységes és kötelező keretet teremtve a közjegyzők számára. Elemzi a Hetv. 27. §-ának módosítását, amely speciális illetékességi okot vezetett be az kapcsolódó hagyatékok hatékonyabb kezelésére. A dolgozat a jogszabályi háttér mellett gyakorlati példákkal és tipikus jogesetekkel szemlélteti a közjegyzők munkája során felmerülő problémákat és azok lehetséges megoldásait.

Tárgyszavak:

ügyvitel, kapcsolódó hagyatékok, egyesített hagyatéki ügyek, áttétel, Hetv. 27. §

This study examines recent changes in the regulation of consolidated succession cases. It presents in detail how the procedural rules, which were previously regulated exclusively by chamber guidelines, were elevated to the level of law by the legislator in 2018, thereby creating a uniform and binding framework for notaries. It analyses the amendment to Section 27 of Act XXXVIII., 2010 on succession proceedings ('Hetv.'), which introduced a special ground for jurisdiction to enable more efficient handling of related estates. In addition to the legal background, the paper illustrates the problems that arise in the work of notaries and their possible solutions with practical examples and typical legal cases.

Keywords:

administration, related estates, consolidated estate matters, transfer, Section 27 of the 'Hetv.'

I. Bevezetés

Az elmúlt években az összefüggő hagyatéki ügyek szabályozása jelentős változásokon ment keresztül. A közelmúlt reformjait az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények és egyéb igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi CXXXVI. törvény indította el, amely törvényi szintre emelte a kapcsolódó hagyatéki eljárások lefolytatásának szabályait. E szabályok korábban kizárólag a Magyar Országos Közjegyzői Kamara 33. számú iránymutatásában kaptak helyet. Az iránymutatás részletesen szabályozta a kapcsolódó hagyatékok kezelésének rendjét, különös tekintettel arra, miként biztosítható a közjegyzők közötti együttműködés az érintett hagyatéki vagyonelemek átadása érdekében. Mivel azonban az iránymutatás csupán kamarai szinten kötelezte a közjegyzőket, alkalmazása számos bizonytalanságot okozott – különösen akkor, amikor több közjegyző előtt párhuzamosan indultak egymással összefüggő hagyatéki eljárások –, indokolt volt annak törvényi szintű szabályozása. Ennek megfelelően 2018. január 1. napjával hatályba lépett a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hetv.) 27. §-ának módosítása. A Hetv. módosításának célja éppen az volt, hogy a korábban csupán kamarai iránymutatásban szabályozott gyakorlat helyett egységes, törvényi szintű kereteket teremtsen az összefüggő hagyatéki eljárások lefolytatására egy új, speciális illetékességi ok kodifikálásával. E körben nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a hagyatéki ügyek együttes kezelése nem pusztán ügyviteli jellegű mozzanat, hanem a pergazdaságosság és a célszerűség alapelveinek érvényesülését is szolgálja. Ez nemcsak a hatékonyabb ügyintézést és a gyorsabb érdemi döntéshozatalt segíti elő, hanem az örökösök számára is kedvezőbb, mivel az egyesített hagyatéki eljárásban felmerülő közjegyzői költségek jellemzően alacsonyabbak, mintha az érintett hagyatékok átadása külön-külön eljárásokban, egymástól térben eltérő székhelyen működő közjegyzők előtt történne meg.

Jelen tanulmány célja annak bemutatása, hogy a közelmúltban megváltozott jogszabályi környezet miként alakította át az összefüggő hagyatéki ügyek ügyvitelét, különös tekintettel a vonatkozó jogszabályi háttér és a gyakorlati alkalmazás összefüggéseire. Elemzésre kerülnek a hagyatéki ügyek egyesítésének speciális esetei, valamint olyan tipikus jogesetek, amelyekkel a közjegyzők a mindennapi munkájuk során rendszeresen találkozhatnak.

II. Ügyek egyesítésének általános szabályai

A közjegyzői ügyvitel szabályairól szóló 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet (a továbbiakban: KÜsz.) 2. §-ának értelmező rendelkezései, illetve 25. §-a között három, egymástól jól elkülöníthető ügyviteli mozzanatot tárgyal: csatolás, egyesítés és összekapcsolás. Ezek közös jellemzője, hogy mindhárom esetben különböző – ténybeli vagy személyazonosság folytán összefüggő – ügyek iratanyagának¹ „szereleése” történik.

Közjegyzői ügyek² egyesítésének rendszerint akkor lehet helye, ha az egyesítendő ügyek tárgya egymással összefügg, és azok folyamatban vannak.³ Az egyesítés a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén lehetőség a közjegyző számára. Az egyesítés kérdésében a közjegyző dönthet akár kérelemre, akár hivatalból, döntése meghozatalakor pedig legfőképpen célszerűségi és pergazdaságossági szempontokat kell figyelembe vennie. Maga az egyesítés⁴ az ügyvitel körében egy technikai jellegű mozzanat, melyet akkor lehet elvégezni, ha több fél különböző ügyei iratanyagának végleges együttes kezelése szükséges. Az ügyviteli mozzanat lényege, hogy a közjegyző valamely jogszabályban meghatározott okból két vagy több fél különböző ügyeiből tipikusan egy közjegyzői ügyet hoz létre a gyorsabb ügyintézés és a hatékonyabb elbírálás végett. Éppen e célból rögzíti a KÜsz. 25. §-ának (3) bekezdése, hogy az egyesítés minden esetben a korábbi, több ügy egyesítésekor a legkorábban nyilvántartásba vett ügy iratanyagához történik, így az egyesítéssel érintett ügy iratanyaga is onnan érhető el a továbbiakban.

Az az ügy, amelynek más ügghöz való egyesítéséről rendelkeztek, a továbbiakban befejezettnek minősül.⁵

III. Hagyatéki ügyek egyesítése

III.1. Hagyatéki ügyek egyesítésének speciális szabályai

Egyesítésről hagyatéki eljárásban tipikusan akkor beszélhetünk, ha az örökhatyó:

a) hagyatékába olyan vagyon, vagyonrész vagy vagyontárgy tartozhat, amely a korábban meghalt örökhatyó hagyatéki eljárásában még nem lett teljes hatállyal

1 KÜsz. 2. § (1) bek. 13. pont.

2 A KÜsz. 2. §-ának (1) bekezdés 24. pontja szerinti értelmező rendelkezés a közjegyző hatáskörébe utalt polgári nemperes eljárást és az ahhoz szorosan kapcsolódó adminisztratív teendőket összességét kezeli egy-egy közjegyzői ügyként. A közjegyzői ügy tehát nem azonos a közjegyző hatáskörébe utalt polgári nemperes eljárással.

3 Vö. Pp. 117. § (2) bek.

4 KÜsz. 2. § (1) bek. 5. pont.

5 KÜsz. 35. § (2) bek. b) pont.

- átadva, illetve az örökhagyó a korábban meghalt örökhagyó hagyatékában örökösként érdekelt;
- b)* a korábban meghalt örökhagyó hagyatékában örökösként érdekelt (örökös/dologi hagyományos/halál esetére szóló ajándékban részesített/utóörökös/dologi utóhagyományos);
 - c)* a korábban meghalt örökhagyó hagyatékában igénylő [a korábban meghalt örökhagyó hagyatékaként leltározott vagyontárgyra a korábban meghalt örökhagyó hagyatéki eljárásában olyan jogcímen terjesztett elő igényt, amely szerint az nem tartozik a korábban meghalt örökhagyó hagyatékához, hanem (tulajdonosként, engedményesként stb.) magát az örökhagyót illeti meg];
 - d)* a korábban meghalt örökhagyó hagyatékában meghagyás jogosultja/kötelmi hagyomány jogosultja;
 - e)* a korábban meghalt örökhagyó hagyatékán özvegyi jogot örökölt;
 - f)* a korábban meghalt örökhagyó hagyatéki ügyében az örökhagyó hagyatékával szemben házastársi vagyonközösségi igényt/élettársi vagyonközösségi igényt terjesztettek elő;
 - g)* hagyatéki ügyében a korábban meghalt örökhagyó hagyatékával szemben házastársi vagyonközösségi igényt terjesztettek elő; továbbá
 - h)* hagyatéki ügyében a korábban meghalt örökhagyó hagyatékával szemben élettársi vagyonközösségi igényt terjesztettek elő.

A fenti esetekben kapcsolódó hagyatékokról van szó, amelyekre a Hetv. 27. §-a állapít meg szabályokat. Az (1) bekezdés arra az esetre vonatkozik, amikor a korábban elhunyt örökhagyó hagyatéki ügye még nincs folyamatban, míg a (2) bekezdés második mondata azt az esetet rendezi, amikor mindkét örökhagyó hagyatéki eljárása már folyamatban van.

A Hetv. 27. §-ának (1) bekezdése alapján, ha a hagyatéki leltár felvétele során a jegyző azt észleli, hogy a leltárba olyan vagyont, vagyonrészt vagy vagyontárgyat kell felvenni, amely egy korábban elhunyt örökhagyó hagyatékához tartozott, de az adott hagyatéki eljárásban átadásra nem került, akkor a hagyatéki leltárt nem az utóbb elhunyt örökhagyó hagyatéki eljárására illetékes közjegyzőhöz küldi meg, hanem eleve a korábban elhunyt örökhagyó hagyatéki eljárására illetékes közjegyzőhöz. Az utóbb elhunyt örökhagyó ügyében illetékes közjegyzőt a jegyző kizárólag értesíti azzal kapcsolatosan, hogy az egyébként az ő illetékességi körébe tartozó hagyatéki ügyben a leltárt melyik másik közjegyzőnek küldte meg. Az értesítés azért szükséges, mert a felek az utóbb elhunyt örökhagyó hagyatéki ügyét természetes módon annál a közjegyzőnél keresik majd, aki a Hetv. 4. §-ában meghatározott általános illetékességi szabályok alapján járna el. A közjegyzőnek tehát ennek az értesítésnek köszönhetően lesz tudomása arról, hogy az eljárást ténylegesen melyik másik közjegyző folytatja vagy folytatta le. Abban az esetben, hogyha a jegyző a Hetv. 27. §-ának (1) bekezdése szerint

értesíti a közjegyzőt, úgy az értesítést (vagy tájékoztatást) a közjegyzői ügyviteli rendszerben⁶ (a továbbiakban: KÜR) az „E” ügykategóriában nyilvántartásba vett ügy alá kell rögzíteni, és az ügyet a közjegyző, illetve a közjegyzőhelyettes befejezetté nyilvánítja. A befejezetté nyilvánítás alakszerű végzés meghozatala nélkül történik az ügy „Befejezett” státuszúvá történő állításával.

A Hetv. 27. §-ának (2) bekezdése alapján megkülönböztethetjük egymástól az eredendően és az áttétel folytán összefüggő hagyatéki ügyeket. Eredendően összefüggő hagyatéki ügyekben ugyanaz a (ugyanazon a székhelyen működő) közjegyző jár el az I. r. örökhatyó és a többbedrendű örökhatyó ügyében, míg az áttétel folytán összefüggő hagyatéki ügyekben előbb különböző közjegyzők előtt indulnak meg az egyes eljárások és csak utóbb kerülnek azonos közjegyzőhöz. Bármelyik esetről legyen is szó, az egyesítendő ügyeket az egyesítést megelőzően örökhatyónként külön-külön új ügyszámmal kell nyilvántartásba venni.⁷

Míg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 117. §-ának (2) bekezdése szerint az ügyek egyesítése pusztán lehetőség, amely csak akkor alkalmazható amennyiben azt pergazdaságossági vagy célszerűségi okok indokolják, ezzel szemben az áttételt illetően a Hetv. 27. §-ának (2) bekezdése *imperatív* norma, mely az összefüggő hagyatéki ügy kötelező áttételéről rendelkezik amennyiben a később meghalt örökhatyó hagyatéki ügye nem azonos közjegyzői székhelyen van folyamatban, mint a korábban meghalt örökhatyó hagyatéki ügye. Ilyenkor a II. r. örökhatyó ügyét át kell tenni arra a székhelyre, amely székhely az I. r. örökhatyó hagyatéki ügyére illetékes (azaz itt még nem egyesíteni kell), mivel ebben az esetben a Hetv. 27. §-ának (2) bekezdése nem egyesítési, hanem speciális illetékességi szabályt szabályoz, amely folytán az I. r. örökhatyó ügyében illetékes közjegyző illetékes a II. r. örökhatyó ügyére is. Vagyis az a közjegyző, akihez valamely ok folytán a II. r. örökhatyó hagyatéki ügye került, nem egyesítő végzést hoz, hanem áttételt elrendel. Az áttett ügy adataihoz az ügyintéző megosztott hozzáférést biztosít az illetékes közjegyző számára.⁸ Az ügy áttétele esetén a korábban meghalt örökhatyó szerint illetékes közjegyző iktatja az áttett ügyet a saját nyilvántartásába, melyet magával az áttett ügygel össze kell kapcsolni. Ha (már) mindkettő ügy ott van az előtt a közjegyző előtt, aki illetékes, akkor a később nyilvántartásba vett (magasabb ügyszámú)

6 A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 54. §-ának (1) bekezdés *q*) pontja egységes ügykezelő alkalmazás működtetését írja elő a Magyar Országos Közjegyzői Kamara számára, melynek célja a közjegyzői ügyvitel egységes, alapvetően elektronikus ellátásának, a közjegyzői feladatok gyors, hatékony elvégzésének elősegítése. Az egységes ügykezelő alkalmazás törvényi szintű szabályozást igénylő garanciális rendelkezéseit az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény 15/A-15/D. §-ai tartalmazzák, melyen kívül miniszteri rendeleti szintű normaként további szabályokat állapít meg a Kúsz. is. Az egységes ügykezelő alkalmazás (melyet a Kúsz. KÜR-nek nevez, a gyakorlatban pedig WebNotes néven ismert) használata a közjegyzők és alkalmazottaik számára 2020. január 1. napjától kezdődően kötelező.

7 Kúsz. 86. § (1) bek.

8 Kúsz. 7. § (1) bek. *b*) pont.

ügyben lehet egyesítő végzést hoznia a Pp. 117. §-ának (2) bekezdése alapján, melyre figyelemmel az ügyet „Befejezett” státuszba⁹ kell helyezni. Végezetül a KÜsz. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a korábbi ügyszámú hagyatéki ügyszámhoz kell egyesíteni a későbbi ügyszámút (azaz mindegy, hogy ki halt meg előbb, nem feltétlenül a korábban meghalt örökgyógyó ügyéhez kell egyesíteni a később meghaltét). Az egyesítés azért is szükséges, mert az összefüggő hagyatéki ügyek külön-külön tárgyalása nem lehetséges, így azok érdemi elbírálása csak az ügyek egyesítésével történhet.

Az áttétel elrendelésével kapcsolatban a gyakorlatban számos probléma merülhet fel, különösen akkor, ha az áttételt elrendelő közjegyző nem ellenőrzi¹⁰ előzetesen, hogy az a hagyatéki ügy, amelyhez az előtte folyamatban lévő ügyet át kívánja tenni, ténylegesen folyamatban van-e. Előfordulhat ugyanis, hogy a korábban elhunyt örökgyógyó ügyében már hagyatékátadó végzést hoztak, így az eljárás befejeződött¹¹, és ennélfogva az áttétellel érintett közjegyző nem tekinthető illetékesnek a későbbi hagyatéki ügyben. Különösen fontos figyelemmel lenni arra, hogy a hagyatéki ügy ne csupán az áttétel elrendelésének időpontjában legyen folyamatban, hanem akkor is, amikor az áttételt elrendelő közjegyző iratai megérkeznek az ügyre ténylegesen illetékes közjegyzőhöz. Célszerű ezért az áttétel elrendelése előtt minden esetben tájékozódni arról, hogy a másik hagyatéki ügy valóban folyamatban van-e.

III.2. Példák és jogesetek összefüggő hagyatéki ügyekre

Ha a jegyzőnél megindul az I. r. örökgyógyó hagyatéki eljárása, és a jegyző az eljárása folyamatban léte során észleli, hogy az I. r. örökgyógyót követően meghalt örökös is van, akkor az I. r. örökgyógyó hagyatéki eljárásában fel kell vennie a további örökgyógyók hagyatéki leltárát is, a Hetv. 5. §-ának (1) bekezdése szerinti illetékességi szabály alapján. Ennek megfelelően az I. r. örökgyógyó hagyatéki leltárát felvevő jegyző – ugyanúgy, ahogyan az I. r. örökgyógyó hagyatéki eljárását lefolytató közjegyző – illetékességgel rendelkezik (illetékessé válik) a további örökgyógyók hagyatéki leltárának felvételére is.

Az I. r. örökgyógyó 2024. december 14. napján hunyt el, egyetlen örököse túlélő házastársa, aki utóbb – az I. r. örökgyógyó hagyatéki ügyének folyamatban léte

9 Vö. KÜsz. 35. § (2) bek. b) pont.

10 Vö. KÜsz. 7. § (5) bek. b) pont. A KÜR alkalmas arra, hogy ha az „N” ügykategóriába tartozó ügyben érintett fél vagy örökgyógyó ugyanolyan – folyamatban lévő vagy befejezett státuszú – közjegyzői nemperes eljárásban félként vagy örökgyógyóként szerepel, akkor a folyamatban lévő, illetve a befejezett „N” ügykategóriába tartozó közjegyzői ügy számának feltüntetésével figyelmeztesse a megindult eljárásra a közjegyzőt.

11 Vö. KÜsz. 35. § (1) bek. a) pont és (3) bek. 14. pont a) alpont.

alatt – 2025. március 1. napján elhalálozott. A túlélő házastárs, mint II. r. örökgyó után a hagyatéki eljárást az I. r. örökgyó hagyatékára illetékes közjegyző fogja lefolytatni, figyelemmel a Hetv. 27. §-ának (2) bekezdésére, azzal, hogy az utóbb meghalt örökgyó hagyatéki leltárának a megküldéséről a jegyző a II. r. örökgyó hagyatéki eljárásának lefolytatására egyébként illetékes közjegyzőt értesíti, közölve azt is, hogy a leltárt melyik közjegyzőnek küldte meg, figyelemmel a Hetv. 27. §-ának (1) bekezdésére.

Ha a leszármazók valamennyien visszautasították az örökséget, úgy a visszautasítás folytán a hagyaték megnyílásának időpontjára visszamenő hatállyal kiesnek az öröklésből. Az eljárás folyamatban léte alatt a leszármazók kiesése okán már látható volt, hogy az örökgyó testvérei és azok leszármazói válnak örökösként érdekeltté, mivel sem házastárs, sem szülők nincsenek. Ilyen esetben az időközben elhunyt testvér is örökösként érdekeltnek minősülhet – amennyiben valamennyi leszármazó visszautasítja az örökséget –, hiszen az örökgyó halálakor még életben volt, így a hagyaték a törvény erejénél fogva rá szállt. Az időközben elhunyt testvér hagyatéki ügyében a Hetv. 27. §-a alkalmazandó.

Az I. r. örökgyó 2024 áprilisában hunyt el, hagyatéki ügye „A” közjegyző előtt volt folyamatban. Az eljárás folyamatban léte alatt „A” közjegyző tudomására jutott, hogy az örökgyó egyik törvényes örököse 2024. év decemberében elhalálozott, hagyatékába pedig olyan vagyon, vagyonrész vagy vagyontárgy tartozhat, amely a korábban meghalt örökgyó hagyatéki eljárásában még nem lett átadva (kapcsolódó hagyatékok), illetve a törvényes örökös mint örökgyó (II. r.) a korábban meghalt örökgyó (I. r.) hagyatékában örökösként érdekelt. Időközben megállapítást nyert, hogy a II. r. örökgyó hagyatéki ügye „B” közjegyző előtt van folyamatban. Az „A” közjegyző az előbbiekre tekintettel azzal jár el helyesen, ha megkeresi „B” közjegyzőt avégett, hogy a II. r. örökgyó vonatkozásában folyamatban lévő hagyatéki ügyet tegye át a hagyatéki eljárás lefolytatására illetékes „A” közjegyzőhöz, a Hetv. 27. §-ának (2) bekezdésére és a Hetv. 2. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó a Pp. 174. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel.

A Budapest IX. kerületében utolsó belföldi lakóhellyel rendelkező I. r. örökgyó 2025 márciusában hunyt el, hagyatéki ügye „A” közjegyző előtt volt folyamatban. Az eljárás folyamatban léte alatt megállapítást nyert, hogy az örökgyó ráckevei belföldi lakóhellyel rendelkező törvényes örököse 2025 májusában elhalálozott, ám hagyatéki eljárás utána még nem indult meg. Ebben az esetben az utóbb elhunyt örökgyó (II. r.) hagyatéki ügyében is „A” közjegyző rendelkezik illetékességgel. Emiatt indokolt, hogy „A” közjegyző mielőbb megkeresse a Ráckevei Polgármesteri Hivatalt, hogy az utóbb elhunyt törvényes örökös (II. r. örökgyó) vonatkozásában felvett hagyatéki leltárt részére – mint a Hetv. 27. §-ának (2) bekezdése alapján illetékes közjegyző részére – küldje meg, figyelemmel a Hetv. 27. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra.

Az I. r. örökgyó „A” közjegyző illetékessége alá tartozik (2019. évben befejezett hagyatéki ügy), a II. r. örökgyó – mint az I. r. örökgyó házastársa – pedig „B” közjegyző illetékessége alá tartozik, amely ügy hozzá lett egyesítve az I. r. örökgyó hagyatékához. 2021. évben indult meg az I. r. örökgyó édesapjának póthagyatéki ügye, aki legkorábban hunyt el, és a hagyatéki eljárás lefolytatására „C” közjegyző az illetékes. E tekintetben felmerült a kérdés, hogy a 2021. évben beérkezett póthagyatéki ügyet hozzá kell-e egyesíteni az I. r. örökgyó és a II. r. örökgyó egyesített hagyatékához, mint korábban érkezett ügghöz, és ebben az esetben „A” közjegyző dönt-e a póthagyatékról, vagy pedig a 2021. évben indult póthagyatéki ügyet át kell-e tenni az illetékes „C” közjegyzőhöz – mint a legkorábban elhunyt örökgyó hagyatékára illetékes közjegyzőhöz –, majd ennek érdekében a korábbi I. és II. r. örökgyók egyesített hagyatéki ügyét is oda kell-e átnenni. Ilyen esetben a megoldás az, hogy az I. r. örökgyó édesapjának póthagyatéki ügyét át kell tenni az arra illetékes „C” közjegyzőhöz. Az áttételt elrendelő végzést kézbesíteni kell az érdekelteknek, majd a végzés jogerőre emelkedése után a fenti III.1. alpontban írtak szerint kell eljárni. A póthagyatéki eljárásra illetékes „C” közjegyzőnek ezt követően iktatnia kell a póthagyatéki ügyet, valamint az I. r. és a II. r. örökgyó ahhoz egyesítendő további ügyeit.

Az örökgyó alaphagyatéki ügye 2018. évben fejeződött be „A” közjegyző előtt. Az örökgyó örököse az alaphagyatéki ügyben a túlélő házastársa és gyermeke volt. Az örökgyó házastársa az alaphagyatéki ügy befejezését követően, 2024. évben hunyt el. 2025. évben az örökgyó vonatkozásában az alaphagyatéki ügyére illetékes „A” közjegyző előtt póthagyatéki ügy indult, ám a hagyatéki leltár, illetve az örökös nyilatkozata alapján kiderült, hogy az örökgyó utóbb elhunyt házastársának alaphagyatéki ügye az arra illetékes „B” közjegyző előtt még folyamatban van. Ilyenkor az immáron II. r. örökgyó, azaz az örökgyó utóbb elhunyt házastársának alaphagyatékára is „A” közjegyző lesz az illetékes, melyből kifolyólag az érintett alaphagyatéki ügyet „B” közjegyzőnek át kell tennie „A” közjegyzőhöz.

Az örökgyónak kettő gyermeke volt, akiknek „B” közjegyző intézte az alaphagyatéki ügyét (1994. évben és 2010. évben). Az „A” közjegyző az 1993. évben elhunyt örökgyó póthagyatéki eljárása során „B” közjegyzőt a következőkkel kereste meg. Egyrészt kérte a KÜsz. 88. §-ának (6) bekezdése szerinti iratok megküldését, másrészt kérte a korábbi alaphagyatéki ügyek megosztását a KÜR-ben, merthogy szeretné azokat a korábban meghalt örökgyó póthagyatéki ügyéhez egyesíteni. A „B” közjegyző előtt a megkeresés időpontjában nincsen semmilyen eljárás folyamatban. Ha „B” közjegyző előtt indult volna (tehát folyamatban lenne) póthagyatéki eljárás az 1994. évben és 2010. évben meghalt örökgyók után, akkor mint folyamatban lévő eljárásokat át lehetne tenni „A” közjegyzőhöz, de mivel „B” közjegyző előtt folyamatban ilyen eljárások nincsenek, ezért nincs

mit áttenni sem. Az „A” közjegyző megkeresheti a II., illetve a III. r. örökhatyó póthagyatéki eljárásának megindítására illetékes jegyzőt, hogy azok póthagyatéki eljárását indítsa meg – vagyis a póthagyatéki leltáraikat vegye fel –, és azokat küldje meg a Hetv. 27. §-ának (1) bekezdésének utolsó mondata alapján az I. r. örökhatyó hagyatékára illetékes „A” közjegyzőhöz.

Az „A” közjegyző előtt folyamatban lévő hagyatéki ügy tárgyalásán az egyik örökös örökösársával egy ingatlan vonatkozásában ajándékozási egyezséget kötött, amelyet a közjegyző hagyatékátadó végzésében jóváhagyott. Az örökhatyó hagyatéki eljárása „A” közjegyző előtt a hagyatékátadó végzés meghozatalával befejeződött, azonban a hagyatékátadó végzés nem emelkedett jogerőre, mivel az örökösnek (az örökhatyó gyermekének) kézbesített végzés kézbesítési igazolása „*meghalt*” jelzéssel érkezett vissza. Ennek következtében „A” közjegyző megkereste az elhunyt örökös hagyatékára illetékes „B” közjegyzőt, hogy csatolja az örökös hagyatékában hozott jogerős hagyatékátadó végzést, melynek birto­kában a saját végzését kézbesíteni tudja az elhunyt örökös jogutódainak. Ilyen esetben a Hetv. 27. §-ának (2) bekezdése szerinti eljárásrend nem alkalmazható, hiszen az kizárólag folyamatban lévő ügyekre vonatkozik, míg jelen esetben a hagyatékátadó végzés meghozatalával az ügy érdemben befejeződött.¹² Amennyiben „B” közjegyző befejezi az előtte folyamatban lévő hagyatéki eljárást, úgy „A” közjegyzőnek lehetőség nyílik arra, hogy a hagyatékátadó végzését kézbe­sitse az örökösöknek, megállapítsa határozata jogerőre emelkedését, majd intéz­kedjen az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés iránt. Ezt követően az ingatlanillet­őség a „B” közjegyző előtti hagyatéki ügy örökhatyójának pót-hagyatékaként, önálló eljárásban átadható „B” közjegyző illetékessége mellett.

Az örökhatyó 1985. évben hunyt el, hagyatékaként 2025. februárjában kizá­rólag a földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Foktftv.) 28/A. §-a szerinti hagyaték került leltározásra, így a Hetv. 104/A. §-a és 104/B. §-a szerinti eljárás lefolytatásnak volt helye „A” közjegyző előtt. A hagyatéki leltárban feltüntetett örökösök közül egyikük 2024. októberében elhunyt, ezen örökös hagyatéki eljá­rásának lefolytatására illetékes „B” közjegyző pedig megkereste „A” közjegyzőt avégett, hogy az ügyek (1985. évben elhunyt örökhatyó és 2024. évben elhunyt örökhatyó hagyatéki ügyei) egyesítésre kerüljenek. Kérdésként merült fel, hogy a 2024. októberében elhunyt örökhatyó hagyatékára jelen esetben melyik köz­jegyző rendelkezik illetékességgel. A Hetv. 27. §-ának (2) bekezdése alapján – függetlenül „A” közjegyző előtt folyamatban lévő hagyatéki ügy „szállományos” jellegére – „B” közjegyző előtt megindult hagyatékra is „A” közjegyző illetékes.

12 Kúsz. 35. § (1) bek. a) pont és (3) bek. 14. pont a) alpont.

A „B” közjegyzőnek tehát először rendelkeznie kell az ügy áttételéről, majd az ügy áttételét követően „A” közjegyző a hozzá áttett ügyet egyesíti az előtte folyamatban lévő, korábban meghalt örökhagyó hagyatéki eljárásával. A Hetv. 27. §-ának (2) bekezdésében meghatározott illetékességi szabály alkalmazását tehát nem zárja ki az a körülmény, hogy az I. r. örökhagyó vonatkozásában a Hetv. 104/A. §-a és 104/B. §-a szerinti eljárásrend alkalmazandó, sőt az sem, hogy hagyatéka egészében az államra száll át, melyből a II. r. örökhagyó (illetve annak jogutóda) ténylegesen semmit sem örököl.

A Foktftv. 28/A. §-a szerinti ingatlanok átadásának különös szabályai szerint indult hagyatéki ügyben, amennyiben az illetékes jegyző az I. r. örökhagyó (pót) hagyatéki leltárának megküldését követően – a Hetv. 5. §-ának (1) bekezdésében és 27. §-ában foglaltakra figyelemmel – továbbítja a II. r. örökhagyó hagyatéki leltárát, úgy utóbbi utóiratként kell rögzíteni az I. r. örökhagyó tekintetében megindult hagyatéki ügyhöz.

Az I. r. örökhagyó esetében a Hetv. 104/A. §-a és 104/B. §-a szerinti eljárást kell lefolytatni, azonban az egyesített többrendű örökhagyók hagyatékában további ingatlanilletőségek és vagyontárgyak is találhatóak. Ilyen esetben az I. r. örökhagyó hagyatékát a „szállományos” ügyre vonatkozó speciális szabályok szerint kell lefolytatni. Ugyanakkor, amennyiben utóbb bármely örökös az I. r. örökhagyó hagyatékára igényt jelent be, úgy az I. r. örökhagyó hagyatéka tekintetében is a rendes eljárási szabályok alkalmazandók, nem pedig a szállományos eljárás rendje. Ezzel összefüggésben jegyzendő meg, hogy a Hetv. 104/A. §-a és 104/B. §-a szerinti eljárás feltételei nem állnak fenn abban az esetben, ha valamely örökhagyó hagyatékában a Foktftv. 28/A. §-a szerinti ingatlanon kívül más vagyontárgy is fellelhető. Kapcsolódó hagyatékok esetében ilyenkor a Hetv. 27. §-a alkalmazandó.